

חובת השעה - לקראת ימים הנוראים

שהשמיע

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אצל סיום מסכת מכות - יום ג' פרשת נצו"י שנת תשס"ט לפ"ק
בביהמ"ד הגדול דקהל יטב לב דסאטמאר וויליאמסבורג

די כלי וואס קומט אריין אין אידישע פאבריקן, אין אידישע אפיסעס, אין אידישע הייזער, פלגי מיט ירדו עיני, די אויגן האבן געבער א ירידה, ביי גרויס און ביי קליין, ס'לאזט געבערן קיינעם נישט אויס.

אז מען האט די כלים אין שטוב, איז מען נישט בעל הבית אויף זיך, דער יצה"ר ווערט בעה"ב אויפן מענטש, און ער פירט דעם מענטש כאוות נפשו, אזוי ער וויל.

מיר דארפן זען צו טון פעולות, אלול איז א זמן פון תשובה, מען דארף זאגן מה דהוה הוה, אפילו איך האב עס געהאט ביז היינט, אבער מכאן ואלך חושבנא, פון יעצט אן מאך איך מיר א חשבון הנפש.

מורי ורבותי! ווען ס'איז איכא דרכא אחרינא, איז מען א רשע!, ס'איז דא א דרכא אחרינא אפילו ווער ס'מוז עס האבן פאר מסחר, מען קיין ארויפלליגן אביסל א פילטער, אביסל מסנן זיין, ס'זאל נישט זיין אזוי ווייט די ירידה פון די עינים.

לאמיר זען אין די צייט, ס'איז יעצט ערב די הייליגע טעג, איך וויל בעטן דא, ס'איז אראפגעקומען דא איינער וואס קען אביסל פילטערן, די אלע אידן וואס האבן דאס אין בית המסחר, איז דא ביי די האנט, וואס מען קען זיך אינשרייבן צו זויבערן די שטוב, זויבערן די פאבריק, זויבערן דעם ארבעטס פלאץ דעם אפיס, ס'זאל נישט זיין געבערן אזא גרויסע ירידה.

מס' יומא הייבט זיך אן מיט די משנה, שבעת ימים קודם יום הכיפורים האט מען מפרש געווען דעם כהן גדול פון יעדע טומאה, יעדער איינער ווייסט וואס מען האט געטון געוואלדיגע פעולות אז דער כהן גדול זאל

שטייט אין ספרים (תפארת שלמה פ' חיי) איה הקדישה, ווי קען מען צוקומען צו קדושה, היא בעינים על הדרך, דאס איז דורך היטן די אויגן ווען מען גייט ארום אויפן וועג, דארט ליגט די קדושה פון א איד.

אלו"ל איז ראשי תיבות א'נו ל'י-ה ו'עינינו ל'י-ה, אלול איז א זמן פון וחשב עם קונהו, מען דארף זיך בארעכענען וואס מען האט חוטא געווען א גאנץ יאר.

קען זיין א רמז א'נו ל'י-ה ו'עינינו ל'י-ה, דער פעטער ז"ל אין דברי יואל (י"כ עמוד שלד) זאגט אין א דרשה דעם הייליגן אויפדערנאכט, אויפן פסוק (תהלים קיט קלה) פלגי מיט ירדו עיני, ס'וואלט געדארפט שטיין ירדו מעיני, ס'פליסט פון די אויגן. זאגט ער פלגי מיט, מען פארגיסט פלגי מיט, ווייל ירדו עיני, די אויגן האבן געהאט א ירידה, די אויגן זענען געבערן זייער געפאלן, און דערפאר פלגי מיט ירדו עיני. און דאס איז די ראשית תיבות פון אלו"ל, א'נו ל'י-ה, אונז באלאנג מיר צו השי"ת, ו'עינינו ל'י-ה, די אויגן דארפן זיין ל'י-ה, מען דארף זען אויפצוהייבן די אויגן.

מען דארף האבן הייליגע אויגן ערליכע אויגן. ליידער מיר לעבן אין א פארדארבענע וועלט, וואס די אויגן האבן געבערן א ירידה טאג נאך טאג, פלגי מיט ירדו עיני, אונז דארף מיר זען אין חודש אלול - וואס איז נאך פארבליבן, שוין נישט קיין סאך פארבליבן - אנו ל'י-ה ו'עינינו ל'י-ה.

איך וויל נאכאמאל מעורר זיין, ביי דעם איז כיון שהגיד איז חוזר ומגיד, מען מוז מעורר זיין אידישע קינדער, ווייל די פגם פון די עינים איז מורא'דיג, ליידער

זיין בקדושה ובטהרה, מען האט אים נישט געלאזט שלאפן דעם הייליגן אויפדערנאכט - מען וועט אי"ה אדורכלערנען די מסכת - כדי ער זאל זיין בקדושה ובטהרה, וואסערע געוואלדיגע פעולות מען האט געדארפט טון פארן כהן גדול נאכדעם וואס מען האט אים מפריש געווען מביתו ז' ימים, וואס ער איז געווען אין לשכת פרהדרין צווישן די כהנים צווישן די סנהדרין די בני עלי', האט ער נאך אלס געדארפט האבן א שמירה יתירה ער זאל זיין בקדושה ובטהרה.

וואס זאל מיר אונז זאגן פאר פשוטי עם וואס דרייען זיך ארום בשווקים וברחובות, ווי מען דארף האבן די געוואלדיגע שמירה.

און דאס איז די קישור פון מס' מכות צו התחלת מס' יומא, מיר האבן געלערנט די גמרא פארציילט, ווי די הייליגע תנאים זעען געגאנגען און האבן געזען דעם מקום המקדש איז חרוב, און זיי האבן געוויינט אויפן חורבן ביהמ"ק, דער זיידע ז"ל אין ייטב פנים אין די תורות פון שלש עשרה מדות זאגט אז דער ביהמ"ק איז חרוב געווארן צוליב דעם וואס מען האט זיך נישט געהיטן די אויגן, דער פגם פון שמירת עינים דאס האט גורם געווען דעם חורבן ביהמ"ק.

די הייליגע תנאים האבן געזען דעם חורבן ביהמ"ק, זיי האבן געזען די עונות וואס האט געברענגט דעם חורבן ביהמ"ק, התחילו לבכות, אויף דעם האבן זיי געוויינט און פארגאסן טרערן, פלגי מים ירדו עיני, אויף די ירידת עינים וואס דאס האט גורם געווען דער חורבן, און אויף דעם האבן זיי פארגאסן טרערן. אוודאי זיי האבן נישט חוטא געווען, אבער זיי האבן געוויינט און פארגאסן טרערן אויף די עונות פון כלל ישראל.

אשרי העם יודעי תרועה ה' באור פני"ך יהלכון, די עבירות זענען אויפן פנים, ערליכע אידן זכי ראות האבן

דאס געקענט אפליינען אויפן פנים אז מען האט זיך נישט אויפגעפירט ערליך, פון דעם חטא בלייבט א רושם אויפן פנים.

עכ"פ לימוד התורה דאס איז א שמירה מעולה, ס'איז א שמירה אויפן עתיד, א שמירה אויפן הוה, און א כפרה אויפן עבר, אזוי ווי ס'שטייט די וואך פון בעלזער רב ז"ל (מהרי"ד) ער טייטשט אויס דעם פסוק, לקוח את ספר התורה הזה ושמתם אותו מצד ארון ברית ה', זאגט רש"י נחלקו בו מרבתינו בבבא בתרא, יש אומרים דף היה, ס'איז געווען א ברעט, און דארט איז געווען די ספר תורה, ויש אומרים מצד הלוחות היה מונח בתוך הארון, זאגט דער בעלזער רב ז"ל דער תיקון החטא איז פ"ד תעניתים, אזוי שטייט אין ספרי קודש, יעדע מאל וואס מען איז נעבעך נכשל געווען אין די עבירה, דארף מען פאסטן פ"ד תעניתים מתקן צו זיין דעם פגם החטא די כתמי הנפש, ווייל מיר געפונען ביי יעקב אבינו ער איז געווען פ"ד שנה און ער האט געזאגט כוחי וראשית אוני. זאגט ער דאס איז געווען אמאליגע דורות, אין די היינטיגע שוואכע דורות וואס איז דער תיקון, לערנען תורה און מגדל זיין די קינדער צו תלמוד תורה. זאגט דער בעלזער רב דאס מיינט רש"י, נחלקו רבותינו בבב"א בתר"א, אין די לעצטע דורות בזמן האחרון, יש אומרים ד"ף היה, אז מען דארף האבן פ"ד תעניתים, ויש אומרים אז מען דארף נישט אזוי מחמיר זיין, נאר אצל הלוחות היה מונח, דער תיקון ליגט ביי די לוחות, ביי די תורה הקדושה, דורך לערנען תורה.

אין חודש אלול ווען מען איז מרבה אין סליחות, מען איז מרבה אין תשובה, מען איז מרבה אין תיקוני תשובה, איז דער תיקון התשובה תורה, און דורך לימוד התורה איז א'נו ל'י-ה ו'עינינו ל'י-ה, ראשי תיבות אלול, דורך די תורה איז מען מתקן די פגם העינים.